

SLOVENSKI NAROD.

gleda vsak dan zvečer, kmalu nedelje in praznike, letnega po pošti prejema: za avstro-ugarske države za vsa leta 35 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 80 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hoče sam poslati, vendar za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 80 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor črnaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vplačila in naročnine se ne odira. — Za zmenila plačuje se od petostopne petit-vrate po 12 h, če se omanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanke t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je s Vagovih ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Pravica v službi — krivice.

Iz Celovca, 3. novembra.

Črne bukve o brezpravnosti slovenske raje na Koroškem se polnijo; ni ga dne, da bi se starim krivicam ne pridružila nova. Vajeni smo že vloge trpinov, ki z oslovsko potrpežljivostjo prenašajo udarce in brc, ki se jim jih deli v imenu postave. Trdo nam tiči za tilnikom tujčeva pest, vsak vzdih zatiranega naroda spremlja grohot in zasmeš moči in zmage pijanih sovražnikov. Imeli smo pa doslej vendarle še skromno, beraško pravico, vsaj vzdihovati, vsaj pritoževati se in vsaj pomoči prositi v — svojem jeziku. Edino naše zavetje so bila doslej sodišča, ona svetišča, kjer kraljuje devica „Pravica“, ki z zavezanimi očmi v imenu vladarjev z enako mero deli pravico vsem, ki se k nji zatekajo. Poslušala nas je doslej ta hči luči in svetlobe v našem jeziku in pa — vsaj kolikor je mogla — tudi v našem jeziku vstrezala našim tožbam.

Toda to je bilo in ni več! Dogodki zadnjega časa nam pričajo, da se je pravica izselila iz naših sodišč; njena podoba je izginila iz njenih lastnih domov, kjer nam danes v vsej ostudnosti iz vseh kotov nasproti reži vsenemška nestrpnost in krivica.

Često se povzdiguje pravičnost in nedotakljivost sodnijskega stanu, ki jo baje ne morejo in ne smejo omajati politični viharji. Morda je drugod drugače, pri nas pa moramo javno izpovedati, da smo izgubili popolnoma zaupanje v veliko večino sodnih uradnikov. Sodniki na Koroškem so danes po veliki večini ali hote ali ne hote prava janičarska četa v vrstah naših narodnih nasprotnikov. Oni, ki jim je poverjena najvažnejša in najsvetejša javna služba — iskati in braniti pravico proti vsakemu krivičnemu

— teptajo danes sami na najkrušnejši način naše v postavih in naredbah utemeljene jezikovne pravice. Tako nizko pravosodje še nikjer na Avstrijskem ni stalo, kakor stoji danes pri nas. Imamo častne izjeme, a redke so kakor bele vrane, in molčati morajo h krivicam, ki jih delajo drugi — sicer gorje jim! Povsod po sodnih dvorinah so razstavljeni ovaduh, ki kakor risi preže na svoje žrtve. Tudi dobri morajo tuliti z „Wolfveci“, če ne jih volkovi požro. —

Ne pišemo teh vrstic iz srda do sodnijskega stanu kot takega; lep in vzvišen je ta stan kakor malokateri — toda le tedaj in le dotlej, dokler sodnik sam spoštuje svojo suknjo. Če pa se sodnik sam izpozabi, je pa dolžnost časopisja, da javno graja njegove napake in ga opozori na njegove dolžnosti. Zato dvigamo v imenu slovenskega naroda svoj svarilni glas in kličemo z vso resnobo in vsem povdankom: gosпода sodniki, iztrgajte se iz pogubonosnih objemov vsenemških Jakobincev dokler je še čas, ne dajte se terorizirati od prusofilske kamarile, ki Vas hoče izrabljati za svoje hujskajoče protiaustrijske in protidinastične namene! Bodite branitelji pravice, zatiravci krivice, bodite pravi sodniki! To bo v čast Vam in Vašemu stanu, narodom pa v korist in pomirjenje. —

Ko pišemo to ostro, toda pravično sodbo o naših sodnih razmerah, imamo pred očmi zlasti tri slučaje iz pravosodne prakse zadnjih dni — tri slučaje vnebovpijoče krivice.

Prvi se je dogodil v soboto dne 31. oktobra t. l. na okrajnem sodišču v Velikovem. Bila je razprava radi žaljenja časti. Tožnik je bil Slovenec, toženec Slovenec, priče Slovenci. Sodil je adjunkt Thurn, ki zna slovenski, istotako zapisnikar; tožnika je zastopal dr. Brejce, toženca dr. Gebert. Tožba je bila slovenska. Človek bi mislil, da ni zadržka, da bi se razprav-

ljalo v jeziku, ki se ga vsi udeleženci zmožni izvzemši toženčevega zagovornika. Pa kaj že! Sodnik je razglasil sklep, da se bo razpravljalo nemško, češ, ker zagovornik ne zna slovenski in je protestiral zoper slovensko razpravljanje; dr. Brejce pa je sodnik z vso resnobo zagrozil, da ga bo kontumaciral, ako bo slovensko govoril! Merodajen je bil torej tu ne jezik strank — notabene toženec sam ni zahteval nemške razprave — temveč jezik, ki ga je zahteval nemški advokat! Razpravni jezik tedaj ni odvisen od zakonitih predpisov, določa ga marveč advokat, pa le — če je Nemec!

To se je takoj pokazalo dne 2. novembra t. l. Na ta dan ste bili razpisani dve kazenski razpravi pred deželnim sodiščem v Celovcu. Tožena sta bila dva trda Slovence, nemščine popolnoma nevedča. Zagovarjal ju je dr. Brejce, ki je svoje pooblastilo dosti prej sodišču naznanil s prošnjo, da naj se glede na to, da njegova klijenta razumeta samo slovenski, poskrbi, da se bo moglo slovenski razpravljati, in da naj se o tem obvesti tudi državno pravdnštvo. Pa kaj se zgodi? Dasi je mogoče brez težav sestaviti popolnoma slovenski senat in so se taki senati tudi že sestavljali, se je ta dan prikazal na pozorišče senat, v kojem sta bila samo dva sodnika slovenske rase, eden sodnikov je ne razume prav nič, eden pa jo ima samo v svoji kvalifikacijski tabeli, ne zna je pa ne; zapisnikar trd Nemec. Državno pravdnštvo je bilo zastopano po državnopravdnškim namestniku, ki prav lepo slovenski govori. Dr. Brejce je slovensčine nezmožne sodnike odklonil in sklicevaje se na točko 3. jezikovne naredbe od leta 1862. — torej iste naredbe, na koje se nasprotniki sami vedno sklicujejo — zahteval slovensko razpravljanje. Sodni dvor pa je po dolgem posve-

tovanju sklenil, da se bo razprava vršila v nemškem jeziku, dr. Brejce se prepove slovensko pledirati (zagovarjati), v slučaju nepokorščine se mu zagrozi z discipliniranjem po § 236. kaz. pr. r. Nato se razprava vrši. Predsednik se trudi s slovenskim obtožencem in slovenskimi pričami, šestokrat on ne razume obtoženca in prič, največkrat pa ti njega ne. Najhujša srednjeveška inkvizicija ni mogla biti mučnejša, kakor je bilo to lomljenje jezika. Na koncu stavi dr. Brejce v slovenskem jeziku predlog na zaslišanje daljnih prič. Predsednik ga opominja, da naj govori nemško, dr. Brejce se ne ukloni. Sodni dvor se gre posvetovati. Kmalu pride nazaj in razglasi se sklep: da se dr. Brejce radi tega, ker se vključ prepovedi poslužuje slovenske govornice, da ukor in se mu zagrozi, da se mu bo vzela beseda, ako nadaljuje v slovenskem jeziku. Na to sledi zatožni govor državnega pravdnika; zanj bi imel govoriti dr. Brejce. Komaj pa izusti prvi slovenski stavek, prekine ga predsednik, rekoč, da mu odtegne besedo!

Razglasi se sklep, da se razprava preloži v ta namen, da naj bi si obtoženec poiskal drugega zagovornika; ako si ga sam ne poišče, postavilo se mu ga bo ex offio! Zgodilo pa se je še nekaj, kar je vsem sapo zaprlo: Ko je predsednik nato obtožencu, ki je kar debelo gledal te čudne prizore, razlagal, kaj se je ravno zgodilo, in mu s hvalevredno vnemo skušal dopovedati, da je preložitve kriv njegov zagovornik, ki noče nemški govoriti, je obtoženec z glavo zmajal in se naivno začudil: »Zakaj pa bi ne smel slovenje govoriti, saj je naš jezik glih tol'k vreden kakor nemški!« Na to očitajoče vprašanje ostal je predsednik odgovor dolžan! Ker se pa vedno izigravajo

izjave strank zoper zastopnika, zahteval je dr. Brejce protokoliranje te strankine izjave, ki je uničujoča obsodba sodnega postopanja. Kakor ta ravno kar opisana, tako se je vršila tudi druga razprava. Bila je iz istega razloga preložena.

To je bil dan zmage nemškega moloha, pravica pa si je zakrila oči in Slovenija se je zjokala nad krutostjo, da se je vrglo jezik slovenski na smetišče sodišč v oni deželi, ki je bila kdaj naša izključna last, naši sedanji zatiralci pa naši — gostje. O slovenska gostoljubnost — ti si naša poguba!...

Rožek — Velikovec — Celovec! V Rožeku prepovedan, v Velikovem kontumaciran, v Celovcu izbacen — taka je ravnopravnost slovenskega jezika pri nas. In še vedno ni zadovoljna nemška požrešnost, še vedno kriči o protekciji Slovencev, o naši poželjivosti itd. Bog daj tem norcem pamet in njihovim pomagačem —.

Ljudski učitelj in kmetijstvo.

Za hirajoče kmetijstvo so se pričeli zanimati vsi sloji. Vsi občutimo, da ni pravega življenja, ako vlada na kmetih reva. Podvezane so tem najmočnejše arterije družbenega organizma. Tudi v Avstriji smo začeli snovati razne niže in višje kmetijske šole. Prve so jednake obrtnim šolam. Imamo že tudi kmetijske potovalne učitelje. Vse to je dobro. A kmet še nima pravega zupanja do tega učiteljstva. Iz kmetijskih šol se redko kak fant naseli v domači vasi, navadno išče kot valpet službe v graščinah. Potovalni učitelji podajajo preveč gradiva v kratko odmerjenem času; naš kmet mu ne more slediti. Kmet se pač najljubše uči, ako se stvar praktično razjasni, da sam uvidi, da mu ista res koristi.

Vprašanje ljudskega učiteljstva je

LISTEK.

Slamnik.

Samko Cvetkov.
(Konec)

»Sicer pa mislim, da tisti Slamnik sploh ni tvoj.« Tako je rekel Jančar in jaz sem se zdrnil.

Zakaj?

Saj veste, da sem imel Olgo še vedno rad... Pa mi pride in pove: Saj tisti Slamnik ni tvoj.

Na vsak način sem hotel zvedeti čegav je in zatekel sem se k Bregarju, ki je bil z Olgo znan... Bregar mi je povedal brez ovinkov (za kar sem mu hvaležen še danes), da je Olga zaročena. S kom, to je vseeno ali veste, ali ne... Zaročena, je rekel in mi tudi povedal s kom...

Bedak! Bedarija!... Čemu nisem vedel tega že prej, čemu šele zdaj? Ako bi bil vedel zato, bi pač ne bil lazil zanj... pa zdaj je že prepozno; zdaj so korenine že razraule in izruvat jih mi bo težko...

Vederemo!

V tem času sem imel veselje in čast seznaniti se z Olginim bratom. Ta ni vedel kdo je Slamnik in

zato sva z Bregarjem govorila kar v pričo njega o Slamniku. Če je pral, kdo je to, sva si hitro izmislila ime in ga motila na ta način precej časa.

Prišel pa je med nas kolega Smrekar... Smrekar je bil dober človek sicer, ali imel je napako, da molčati o kaki stvari ni mogel. Med tem ko sem jaz v družbi, ki ni vedela, da sem zaljubljen v Olgo, skrivaj svojo ljubezen in poslušal od strani kaj se govori o nji, je Smrekar razlagal z največjo natančnostjo, kako se je zaljubil v Margareto, a kako se je prepiral, da ni nič vredna, da je vlačuga, da je sploh škoda vsake besede zanj... in še drugega več.

Ta človek je torej prišel med nas in nam zmedel štrebo.

Predno pa je posegel z zlobno roko vmes Smrekar, se je zgodilo seveda še marsikaj. Smrekar namreč ni koj prvi večer razdril vsega, ampak šele bolj pozno...

Bilo je po večerji.

Sedel sem pri mizi in razlagal kako bogata je moja ljubica — sodil sem takrat že bolj trezno, kakor pa prvo leto in gospodinja je že vedela o moji Olgi; ne vem, kako je zvedela zanj — — no, no, pa

stare ženske imajo menda res talent za take poizvedbe! Razlagal sem torej v kakem blagostanju bom živel in kako se bom vozil, pa sploh prijetnosti življenja sem imel v mislih.

»Ta stara« se je smejala. Sva-stična njena pa je rekla: »Ravno tako mi pride naprej, kakor ranjki — Bog mu dej dobro — Murn. Časih je sedel tako le pa razlagal o svoji sreči.« Stanoval sem namreč pri tisti gospodinj, kakor nekaj pesnik Murn.

Na počitnicah sem se seznanil z Olgo, ki še ni vedela ničesar o moji ljubezni... Ali nisem bil trden, da sem se držal celi dve leti?... dolgi dve leti!... Prijazno njeno občevanje ni razplamtelo moje ljubezni bolj kakor je gorela; v tistem času je že pač ugašala nekoliko.

Tisti večer smo precej pili... Bregar in jaz sva šla domov in Smrekar je spremljal Olginega brata. — O Smrekar, človek brez premisleka, čemu sem te pustil samega z Maksom! — Govorili smo tisti večer tudi o Slamniku — Smrekar je vedel kdo je to in Maksova radovednost se je vzbudila znova; zato je vprašal Smrekarja, ko sta bila sama, kdo je Slamnik.

Smrekar ga je imel pod kapo in zato je izbleknil: »Tvoja sestra.«

Bedarija!

»No, pa ker že veš to, izvedi vse.« Smrekarja je menda navdahnul sam hudi duh, tisti klepetavi. »Ker že veš to, vedi tudi, da je Josip zaljubljen v tvojo sestro.«

Maks je postal nekoliko in pogledal Smrekarja; ne vem, ali ga je hotel vprašati, čemu mu pripoveduje to, ali je hotel zvedeti še kaj novega... Maks dotlej še ni vedel, da sem zaljubljen vanjo... v njegovo sestro.

Bedarija je bila na vsak način, da mu je povedal! Do takrat sem jaz že sklenil pod utisom tega, kar mi je povedal Bregar, da ne zve živa duša Olginih sorodnikov, da sem bil zaljubljen vanjo.

V tem je odločil Smrekar drugače, kakor smo videli... Par dni po tistem večeru je poteklo v večnost, ko sva z Bregarjem obiskala Maks in obenem prišla, da voščiva Olgi za god... Pa sva naletela na vrata! Olga je bila nekaj bolna takrat, zvedela sva to žal pozneje, in prej tako zgovorna in tako »gor vzeta« za najine dovtype, kakor je rekel Bregar, se ni tisti dan nič nasmejala... Kaj hočemo, midva sva mislila, da ve o Slamniku in da ve

o moji ljubezni... Mislila sva, da ji je Maks povedal vse... Bilo nama je kakor bi stala na trnju. Jaz sem gledal kako nosi veter in listje po vasi, Bregar je mahal s palico, Olga je brskala z nogo po pesku — stali smo pred hišo — Maks pa je tiščal roke v žepu in rožljaj z denarjem.

Zadrega! — Kaj hočemo! — Voščila sva za god in odšla s težko vestjo. Saj veste, kako je, če razžalimo gosposodično in to še v takem položaju, kakor sem bil jaz. — Maks naju je spremljal. In takrat sem mu bral levite in ga izpovedoval, neposvečen izpovednik... Pa bi ga ne bil, da bi bil vedel kako mu bo hudo... Seveda, kriv je bil sam, zakaj pa ni povedal takoj, da Olga ne ve ničesar...

Revež! Ubožček! Dete!

Jokal je, pa ne da bi ga videl jaz. Imam ga tako rad, kakor nobenega izmed vseh svojih prijateljev. Pa zakaj? Zato, ker je še tako naiven, tako dete... pove mi vse... prav vse. Ako bi bil videl solze na njegovih licih, poljubil bi ga bil na oči — na desno in levo — pa bi bilo dobro. Žal mi je, da sem ga razžalil, pa kaj, ko pomagati nisem mogel... Smrekar nas je dobil nekje v gozdu in videl, da ima Maks

zdaj pereče v vseh državah. Pametni ljudje se nečejo posvetiti težavnemu stanju, ki je plačan najslabše. Država skrbi za povišanje plač in penzij za najnižje svoje uradništvo. Deželne uprave takisto, ljudski učitelj pa naj trpi ob vedno dražjih živilih lakoto. Država in dežele bodo morale temu važnemu delavcu stanje gmotnoboljšati, drugače se bode pojavilo občutno pomanjkanje. S tem se bo moralo računati, ako je s tem zadovoljen oni stan, ki je prešel v našo dobo še iz srednjega veka.

Ker se bode moralo ljudskemu učitelju zboljšati gmotno stanje, bi se lahko tudi reorganizovalo šolstvo, ki je namenjeno učiteljskemu naraščanju. Eno leto bi moral obiskovati vsak ljudski učitelj, ki se vzgajuje za meščanske ljudske šole, kako višjo šolo za obrt, industrijo in mehaniko, ljudski učitelj pa, ki hoče med kmete, kako boljše kmetijsko šolo in iz teh strok položiti tudi izpite.

Ljudski učitelj na deželi najlože spoznava odraslega kmeta in njega mladino. On pozna kakovost kmetijske zemlje dotičnega okraja in pozna tudi obnebe. On je kakor ustvarjen za to, biti je kmetijski mladini in tudi odraslim kmetom dober učitelj v kmetijstvu. Če bi naši duhovniki ne bili leni in prepuščali kuharicam in hlapcem svoje gospodarstvo, bi tudi ti, ako bi kako leto študirali na kaki kmetijski šoli, bili dobri učitelji kmetijstva. V davno minulih časih, so bili nekateri taki duhovniki. Takrat so se duhovniki ukvarjali z naravoslovno vedo. Zdaj pa stojijo Darwin in drugi brezbožneži z gorečim mečem pred temi nauki.

Ljudski učitelj bi bil najboljši mentor vsega onega, kar spravlja napredno kmetijstvo vsako leto novega na dan. Ko bi kmetije videli, da učitelj ve kaj več, nego ubijati abecedo otrokom v glave, da pozna kmetijska dela, bode hkrati v spoštovanju mej ljudstvom zrasel in ta učitelj bode v par letih odpravil podedovano antipatijo proti učitelstvu, ki še vedno stoji v mislih kmeta na isti stopnji, kakor prejšnji mežnar-učitelj. Kmet se pokori duhovniku, ker se ga boji, ali dober odkritosrčen prijatelj bode ljudskemu učitelju, ki bo živel kot kmetijski strokovnjak v njegovi vasi. Ljudski učitelj bode potem lahko snoval zadrage kmetijskih producentov, — ki so zdaj in bodo v bodoče podlaga kmetijstva in jih tudi oživljali.

Kmet ne bode mislil, da ta človek skrbi za svoj žep; ta učitelj bode dajal kmetom najizdatnejšo doto, najboljšo podporo za življenje. Torej ustvariti je seminare za ljudske učitelje, v katerih se bodo vsaj eno leto učili kmetijstva in sicer potem, ko so že bili nekaj let preje provizorični učitelji na deželi. V tem času so se že seznanili z zemljo in ljudstvom ter po tem lahko uravnajo svoje kmetijske študije. In ponavljajno šolsko leto otrok naj bo posvečeno le

kmetijskim naukom. Ako dosežemo to, bodo tudi potovalni učitelji mogli uspešneje podučevati. Imeli bodo v ljudskih učiteljih informatorje o tem, o čemer naj predavajo, da jih bode kmet poslušal in našli bodo za poduk že pripravljene poslušatelje.

Tako bode prišel ljudski učitelj tudi socialno bližje ljudstvu, potem ne bode čutil, da je, dasi kmetijski sin, osamljen in malo nvaževan. Dosti je ležeče na tem, kako se izhaja s sosedi, zlasti na deželi. Morebiti doživimo gospodarske, kmetijske šole tudi za dekleta. Na Nemškem jim že imajo na nekaterih veleposestvih, na Češkem tudi. Morebiti bode kako veleposestvo tudi na Slovenskem ostalo celo in bode podlaga za tako šolo. — (Čudno je, da še nobeden veleposestnik v naših deželah ni prišel na to misel! Veleposestvo se čudovito dobro rentuje s tako šolo.) Tudi za uradniške žene bo bolje, ako bodo poznale to prekrasno vedo kmetijstva, to praktično naravoslovje in to uzorno gospodinjstvo. Ali ljudski učitelj na deželi z ženo, absolventinjo kmetijske šole, kaka čedna dvojica! On za fante, ona za dekleta, oba učitelja za odrasle. Velika mesta se sicer še širijo, ali tudi v njih se že vidi, da meščanski svet že nazaj sili na deželo. Dežela je pač večni magnet. Na njeno oprsje hiti vse iz mesta. Industrija bo šla na deželo. V mestu je predrago življenje za njo. In elektrika vodi v svet ceno in hitro. Na deželo, v ljubo naravo hrepeni mestni svet. Zdajšnja in bodoča prometna sredstva bodo vedno bolj in bolj zravnavala nasprotja med mestom in deželo. Omika bode splošna.

Prišel bo čas, ko bode ljudski učitelj najvažnejši činitelj v narodnem življenju, ko bode zavzemal mesto duhovnika v pravem pomenu besede, ko bode teoretičen in praktičen učitelj navadnih ved, ki človeka usposablja za delavca v tej ali oni stroki, ko bode tudi praktičen etik, kažoč mladini pota v duševnem, čustvenem življenju. V to gladiati pota bi bila naloga deželnih zborov v ubogi Avstriji. Moramo klicati dež. zbor. Država je revna ladja v valovih svetovnega razvoja. Naši „stanovi“, lahko kličemo, uredite v ožji domovini to perečo zadevo! In slovenskim „stanovom“ velja: uredite domačo hišo, naj pride kar hoče z državo! Jest bi bomo potem imeli, veselili se bomo na lepih naših tleh, država pa naj vesla, kamor hoče! Potem bomo lahko živeli kakor že pride, ako bomo domačo hišo dobro uredili gospodarsko in stem seveda tudi duševno in čustveno.

Vsi famijarni ljudje na krov! Vrzite celibatarje in skopljence na cesto! To je stara šara, ki nima več pravice živeti! —

Deželni zbori.

Seje dne 3. novembra.

Obstrukcija v štajerskem deželnem zboru. Tudi v

štajerskem deželnem zboru se je začela obstrukcija zaradi volilne reforme. Kaka so nasprotovanja nemške ljudske stranke in veleposestnikov, še ne vemo. Graški listi trdijo, da so le »neznamna podrobnja vprašanja«, češ, da so se sporazumele vse stranke v tem, da se mandati v kmečkih občinah pomnožijo za štiri, deželni odbor za dva mandata, a 7 novih mandatov 4. kurije se razdeli tako, da dobe mesta in trgi, štiri, kmečke občine pa tri mandate. Toda bodisi kakor že, dejstvo je, da so Slovenci, nemški klerikali in »bauernbundlerji« nezadovoljni ter so začeli obstrukcijo. Zbornica je bila ob 12. uri komaj šele sklepna. Takoj k prvemu predlogu glede spremembe zakona o naturalnih oskrbovaliških je predlagal poslanec baron Rokitsansky glasovanje po imenih. Isto se je ponovilo tudi pri predlogih o pomnožitvi zdravnikov v deželni narišnici v Feldhofu (predlagal kler. Kren) in o novih zgradbah oz. doma prezidavah pri sadje- in vinorejski šoli v Mariboru (predlagal posl. Vošnjak). Zadnje glasovanje je trajalo pol ure, nakar se je seja za eno uro prekinila ter so se začeli pogajanja med strankami; pogajanja pa so ostala brezvspešna. Po odmoru se je prva točka mirno razpravljala. Sklenilo se je, da ustanovi deželni odbor častne diplome, ki jih dobe člani požarnih bramb po 25 letnem sodelovanju. Tudi se izposluje v ta namen državna kolajna, ki se bo smela javno nositi.

Posl. baron Rokitsansky se je oglašil k besedi ter povedal, da mu je deželni odbornik pl. Feyrer zaklical pri prvem poimenskem glasovanju glasno: »Vi hočete biti svobodomiselnemška kmečka stranka in se vežete s klerikalci in Slovenci! Pfuj hudič!« Proti temu se govornik najodločneje zavaruje. Izjavi, da njegova stranka kot svobodomiseln in nemška prevzame odgovornost za to, kar stori in pusti ter bo svoje postopanje tudi opravičila pred volilci. Predsednika prosi, naj ukori odbornika Feyrerja. Deželni glavar grof Attems je izjavil, da ni slišal dotične opazke.

Posl. dr. Jurtela je izjavil, da mora v imenu svoje stranke tudi nastopiti proti omenjenemu medklicu. Med omikanci nina vada komu predpisovati, s kom sme občevati. Njegova stranka je sicer majhna, pa ravno tako izvoljena kakor večina. Tudi ne zapade, zakaj bi bila njegova stranka v tej zbornici okužena, in zakaj bi nemškemu poslancu škodovalo na ugledu in narodnosti, ako občuje s Slovencem. Vsled tega zavrača medklic najodločneje.

Tudi posl. Hagenhofer se je pridružil protestu v imenu svoje stranke. Ni nikaka sramota, se vezati s stranko, ki zastopa odločno gospodarske interese kmečkega stanu. Take nazore ima k večjemu večina, ne pa volilci njegove stranke. — Feyrer je priznal, da je storil tak medklic. Deželni glavar ga je ukoril zaradi besede »Pfuj hudič«. Koncem se je interpeliral dr. Dečko v zadevi nekega kanala, dr. Hrašovec pa zaradi obzidave nekaterih rek in potokov.

Prihodnja seja bo jutri.

Koroški deželni zbor se je zopet pečal z jezikovnim vprašanjem pri sodiščih. Posl. pl. Burger je predlagal, naj izreče deželni zbor svoje ogorčenje za radi obnovljenih poskusov v zadnjem času, da bi se prevrnili stari (?) običaji pri sodiščih glede jezikovne rabe, kar edino odgovarja dejanskim (?) razmeram in praktičnim (?) potrebam prebivalstva. Deželni zbor poziva ministrskega predsednika kot voditelja pravosodnega ministrstva, naj nastopi z vso odločnostjo proti poskusom, ki škodujejo (?) pravosodstvu in ljudskemu ter deželnemu blagru. Deželnemu odboru se naroča, da ta sklep izroči ministrskemu predsedniku in predsedstvu višjega deželne sodišča v Gradcu. — V debati je govoril prav odločno posl. Grafenauer, kako zanemarljiva dežela pouk Slovencev. Posl. Pupovac — »pošten« klerikalec in Slovan (?) — je imenoval nastopanje dr. Brejca nes pametno nepremišljenost ter je izjavil, da bo glasoval za resolucijo. Posl. pl. Metnitz je predlagal še pristavek, da deželni zbor z ogorčenostjo odklanja popolnoma nepoklicano (?) vmešavanje kranjske trgovinske zbornice in ljubljanskega občinskega sveta v koroške deželne zadeve. Knezoškof Kahn je tudi izjavil, da bo glasoval za predloge. Govorili so še Waldner, Neuner, Kotz, Pleschitznig, Breitegger in deželni predsednik, na kar je bila resolucija sprejeta. — Potem se je vnela daljša debata glede pobiranja pristojbin pri novem pokopališču v Celovcu.

Niževavstrijški deželni zbor se še vedno bavi z vivisekcijami. Sprejel je prvih 19 paragrafov o spremembi poslovnika ter zvišal dijete poslancem na 20 K.

Gališki deželni zbor je sklenil najeti 7 milijonov kron v pokritje regulacij rek in 2,952.000 K deželnega posojila v pokritje raznih investicij.

Veseli pojav.

Preteklo nedeljo je sklicala srbska samostalna stranka na Hrvatskem v Glini veliko skupščino, na kateri se je sklenila resolucija za ravnopravnost srbskega imena s hrvatskim, pravoslavne cerkve s katoliško, cirilice z latinico in srbske zastave s hrvatsko v kraljevini Hrvatski in Slavoniji. Nadalje so se skupščinarji izrekli za svobodo tiska in zborovanja in za finančno samostalnost Hrvatske in Slavonije. Ta skupščina je vsekakor vesel pojav, ker so se Srbi s svojo zahtevo po finančni samostojnosti Hrvatske znatno približali hrvatski opoziciji, ker so vsi govorniki odkritosrčno povdarjali potrebo srbsko-hrvatskega sporazumljenja in ker so se tega srbskega shoda vdeležili tudi hrvatski rodoljubi, med njimi tudi tajnik osrednjega odbora »Hrvatske stranke prava«, Stjepan Radić! Ako bodo rodoljubi s hrvatske in srbske strani nadaljevali svoje delovanje v tej smeri, bodo se odnosi med Hrvati in Srbi ublažili in ni izključeno, da se v doglednem času doseže med njimi popolno sporazumljenje, kar bi bilo v interesu vseh Jugoslovancev živo želeli!

Sprememba državno-zborskega volil. reda na narodnostni podlagi.

V dunajskem listu »Freisinnige Zeitung« je priobčil dr. Rueber zanimiv članek, ki se bavi temeljem statističnih podatkov z narodnostnimi razmerami v avstrijski državni polovici in v katerem pisatelj zahteva, da se naj državnozbornski volilni red preustroji na podlagi narodnostnega momenta.

Ako bi se volilna reforma izvršila na podlagi splošne in enake volilne pravice ter se dala avtonomija »zgodbinskim individualnostim« kraljestvom in deželam, ne da bi se povečalo dosedanje število državnih poslancev, je izračunal avtor, držeč se statističnega materiala, da bi odpalo na Nemce 134 mandatov, na Čeha 158, na Poljake 85, na Slovence 17, na Hrvate 13, na Italijane 7, na Romune 5 in na Rusine 6 mandatov.

Ako se pa upošteva celotno število posameznih narodov v vseh deželah in odstotno razmerje k celoti vsega avstrijskega prebivalstva in ako se uvažuje edino le narodnostni moment, bi dobili Nemci 150 mandatov, Čehi 99, Poljaki 69, Slovenci 21, Srbohrvati 12, Italijani 13, Romuni 5 in Rusini 56 mandatov.

Dalje v prilogi.

objokane oči; ta Smrekar mi je delal preglavice na vseh straneh, ta je videl torej Maksa in ga vprašal kaj mu je. Maks, poštena duša, mu je povedal vse. Smrekar pa mu je spet pihal na srce in naganjal vodo na svoj malin.

O Smrekar, srečava se na ozkem poti!

Kaj sem hotel jaz? ... Prijel sem za roko Maksa in ga odtegnil Smrekarju in Bregarju, pa sem mu povedal vse ... o ljubezni, o Slamniku ... vse.

Maks mi je priznal, da ni povedal sestrini ničesar, da ni res, kar mi je pravil Bregar; povedal ji ni ničesar, pa je tudi rekel, da ne pove, pa da naj povem sam ... Ne vem Maks če bo kaj, zdi se mi, da ne. Čutim, da ugaša tisti rdeči plamenček, tisti gorki ogenj, ki je plamtel ... Kar se je začel vmešavati Smrekar, je umrlo nekako vse ... Človek brez premisleka! ... Težko mi je sicer in težko pozabim, ali pozabim najbrže in potem pojdem ravno pot in ne bom postajal na vogalu in gledal za Olgo in njenim svitlim, florentinskim slamnikom ...

Morda pozabim ... pa samo morda.

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. — Spisal F. R.

XXXIX.

Veter je bril po poljanah in dež je nalival tako, da ni bilo mogoče iz hiše. V Št. Lambertu je bila vsa družba zbrana v veliki dvorani in tudi opat Albertus je bil zopet v gosteh pri vojvodinji Viridi. Margareta je ubirala harpo in s svojo igro spremljala veselo prepevanje grofice Helene, med tem ko je baron Gall takorekoč predsedoval moškim članom te družbe ter jim dajal gleda praznenja vrčev dober izgled. Bil je zadovoljen baron Jošt, zadovoljen z izidom dolzega pogovora, ki ga je imel najpoprej z opatom Albertusom, potem z vojvodinjo Virido in končno z Margareto, tako zadovoljen, da mu je radost odsevala z obraza.

Albertus je sedel poleg vojvodinje in ko je bila družba že precej glasna, tako da na njiju pogovore ni mogel nihče več paziti, je Albertus zasukal pogovor na svoj položaj.

— Zopet te moram prositi pomoči, je rekel opat vojvodinji in spomin na lepe urice ljubezni, ki sva jih preživela, mi daje upanje, da me uslišiš.

— Kaj se je zopet zgodilo, da potrebuješ moje pomoči? je vprašala vojvodinja.

— Vizitator Angelus se je zdaj z vso silo lotil boja proti meni. Iz zanesljivega vira vem, da je šel z odstavljenim Petrom zopet na Dunaj vplivat proti meni. Tudi to je sumljivo, da Rovana še vedno ni domu. Kdo ve, če ni šel z njima na Dunaj. Kot priča pa je Rovana jako nevaren, ker nima nobene osebne koristi od tega, kdo je opat.

— Vojvodi Viljema in Ernesta že pridobim zate, je menila Virida, in da se z denarjem in z darili lahko pridobi dvorno gospodo, to veš iz izkušnje. Toda, če bodo opatje proti tebi, če bodo cerkveni dostojanstveniki delali za Petra, potem se bo dalo težko kaj opraviti.

— To vem in zato sem še poskrbel, da mojim dobrim prijateljem — posebno gorka sta mi Angelus in vetrinjski opat — vzamem orožje iz rok. Brižinski škof in škof v Padovi sta dva poštenjaka, ki sta že davno zaslužila peklo. Za denar bi še Mater božjo z altarja prodala. Ta dva sem prosil za pomoč. Poslal sem vsakemu petdeset cekikov in oba sta takoj izposlovala, da opatje, ki so

meni sovražni, ne bodo imeli več prve besede pri moji obravnavi, nego da jo dobi opat Castiel iz Broudola.

— Kako to? je vprašala Virida.

— Opat Castiel je opat generalis in padovanski in brižinski škof sta ga pridobila, da je začel zase reklamirati pravico, da razsodi v sporu med bivšim opatom Petrom in med menoj.

— Ali ti je Castiel naklonjen? je poizvedovala Virida.

— Upam, da ga pridobim. Mož mi je pisal, da pride v kratkem v Zatičino zaslišat priče. Svojemu pismu je pa dodal opomnjo, ki kaže, da ima jako široko vest.

Opat Albertus je vzel iz žepa pismo in je nadaljeval:

— Poslušaj, kaj mi piše kot datek svojem pismu: »Ker vem, da ste velik prijatelj poezije, Vam pošiljam prepis pesmice, ki jo je zložil neki kardinal in ki je na papeževem dvoru vzbudila največjo veselost. Pesem se glasi:

Mos est Romanis in causis quotidianis,

Si sonet ante foras bona vita, scientia, mores,

Non exauditur, si nummus mox aperitur.

Audito nummo, quasi viso principe summo

Concurrunt turbae, magnus fit plausus in urbe.

Pontifex ipse plaudit, quod nemo libentius audit.

Nummus honoratur, sine nummo nullus amatur.

(Vsakdanja navada je v Rimu, da so gluhi, če trkajo na vrata do brota, znanost ali krepost, toda če potrka gotovi denar, tečejo množice skupaj, kakor da so radostno gledale največjega kneza in v mestu odmeva ploskanje. Tudi papež ploska, kajti nihče ne sliši zvenkljanje denarja rajše kot on. Čislani je samo denar, siromak ne najde ljubezni.)

— Kaj je res tako v Rimu, kakor pravi ta pesem? se je čudila vojvodinja.

— O, tako ni, pač pa še veliko huje, se je smehljaj opat. Ne tajim, da sem velik grešnik, ali v primeri s temi rimskimi kardinali sem še angelj nedolžnosti.

— In čemu ti je opat Castiel poslal to pesem?

— Čemu? Migljaj mi je dal, da je tudi on pripravljen soditi po plačilu, ki ga dobi. In to me tolaži. Izbral sem tri lepe konje, ki mu jih

Iz teh podatkov se vidi, da bi Slovenci pridobili edino le, ako bi se uvedle narodnostne kurije. V tem slučaju bi imeli v državnem zboru 21 poslancev, vseh slovanskih poslancev pa bi bilo 257. Dr. Rueber pravi, da bi poslanska zbornica morala biti sestavljena edino le na ta način, ako naj reprezentuje narodnostnemu razmerju primerno zastopstvo. Takšna volilna reforma bi bila edina pot, ki bi vodila k dejanski ravnopravnosti vseh narodov, ker bi na ta način imel vsak posameznik ne glede na vsakokratno bivališče enak vpliv na izraz ljudske volje in bi bilo odločilno samo številno razmerje vsakega naroda. Voliti pa bi imeli tisti, ki so vešči pisanja in čitanja. To je pa glavna zahteva, ker si dandanes samo človek, ki zna čitati in pisati, more ustvariti samostojno politično sodbo, dočim mora analfabet vse slepo verjeti, kar se mu pove, ne da bi se mogel sam prepričati o resničnosti podatkov. Takisto se morajo odpraviti takozvane »historične individualnosti« to je umetne pripadnike ene narodnosti. Te deželne meje so pravi kitajski zidovi, ki ločijo skupaj spadajoče elemente, in ki se prej ko slej morejo podreti, kakor se je podrl tudi kitajski zid. Ta Rueberjeva izvajanja so za nas Slovence vrlo interesantna in simpatična, saj se v bistvu strinjajo z našimi političnimi načeli, da bi namreč dosegli narodno samodoločbo in samoupravo, kateremu cilju bi nas znatno približal ta načrt, ako bi se dejansko izvedel. Iz Rueberjevih podatkov pa je tudi razvidno, kar je vsekakor zanimivo, da bi Slovenci splošno in enako volilno pravico ne pridobili ničesar. To naj bi sigotovi krogi zapomnili!

Politične vesti.

— Obstrukcija v državnem zboru. Češki posl. Dvořák je na povedal na volilnem shodu, da se bo z ozirom na uspehe ogrske obstrukcije tudi v avstrijskem državnem zboru začelo z obstrukcijo. Izjavil je: Dokler se ne uresničijo naše zahteve glede jezikovnih naredeb, glede ustanovitve drugega češkega vseučilišča ter dokler se ne realizujejo naši državnopravni postulati, ne bo prišlo v Avstriji do nobenega pozitivnega gospodarskega dela.

— Ogrska opozicija se pripravila na razoroženje. Seje neodvisne stranke so popolnoma mirne, stavijo le neznatne zahteve, ki jih bo vlada gotovo izpolnila. Novi ministrski predsednik je izjavil, da bi le v skrajnosti razpustil zbornico v stanju ex-lex, temuži misli na spremembo poslovnika v sporazumu s strankami.

— V zadevi staroslovenske liturgije se je naznanilo go rškemu, zadraskemu in zagrebškemu nadškofu, da želi papež, naj potlačijo med duhovščino vsako gibanje v prilog staroslovenski liturgiji. Ob enem naj škofje izdajo na vernike

podarim, in dve sto srebrnikov mu naštejem in sam zlodej bi moral poseči vmes, da bi Castiel zame ne sodil ugodno. Treba je samo, da vojvoda to sodbo takoj odobri in zmaga je za stalno moja.

— Kar je v mojih močeh, storim rada vse, je rekla vojvodinja.

Pogovor je bil prekinjen, ker se je nekaj gostov zdaj obrnilo k vojvodinji. Opat je porabil to priliko in je stopil k nekaterim gospodom, a približal se mu je grajski kaplan in ga poklical na stran.

— Premilostni gospod opat, je rekel kaplan, ravnokar je prišel v grad Rovani s svojim vednim spremeljalcem Matijo. Vse silnega naliva ni šel dalje, nego se je ustavil tu in prosil oskrbnika za prenočišče. Tudi je rekel, naj se nikomur ne pove, da je v gradu, ker je silno truden od dolgega puta.

— Od kod je pa prišel? je vprašal opat.

pastirske liste, v katerih naj jasno in umljivo pojasnijo stališče tega vprašanja ter pozivajo k pokorščini napram papeškemu prestolu.

— Dogodki na Balkanu. Dočim časopisje naznanja, da Turška odpušča rezervnike, koncentrirajo se temveč v Macedoniji neprestano nove turške čete. Vstaši izjavljajo, da jih zima ne bo zadrževala pred atentati.

— Novo ministrstvo v Italiji je končno sledeče sestavljeno: Giolitti predsedstvo in notranje zadeve, Tittoni zunanje zadeve, Ronchetti pravosodstvo, Luzzatti zakladništvo, Rosano finance, general Pedotti vojno, admiral Mirabello mornarico, Orlando pouk, Tedesco javna dela, Rava poljedelstvo, Stelluti-Scala pošto in brzojav. Novi ministri so se včeraj zaprisegli.

— V nemški Afriki so v okraju Warmbad nastali resni nemiri, pri katerih so bili eden poročnik, eden sergeant in eden konjenik ubiti.

Dopisi.

Iz Šoštanja. Tukajšnji nemščurji se žalosti kar tope, ker jih je zapustil Ernst Poter, občeznani žrebliosec ali, kakor ima v »deutsche Vereinigung« ime »Mausköpflitter« in sicer kakor je sam tužnim srcem trdil, za veke. Skoraj bi tudi nas žalost obšla, ker nikdar več nam ne bo dana prilika, gledati pravi prototip renegata. Sedaj se nam vsiljuje vprašanje, bodeli tukajšnji davčni urad brez kontrolorja, ali bode višja finančna oblast imenovala namestnika, in kdo bo ta namestnik? Ali se nastavi zopet za popolnoma slovenski okraj po znanem receptu nemški nacijonalec? Ali se bo prezirala že mnogokrat od naroda in njegovih poslancev izražena želja in zahteva, da se nastavlja v slovenskih krajih le taki uradniki, ki so popolnoma slovenskega večji, t. j. rojeni slovenski sinovi v prvi vrsti in potem še le kaki zmerni Nemec, zmoežen slovenskega jezika? Ako bi finančno ravnateljstvo v Gradcu ne upoštevalo teh okolnosti, in bi zopet poslalo v naš kraj znanega narodnega nasprotnika in hujskača, kakor takih mnogo straši po uradih na Spodnjem Stajerju in sploh v rajonu te oblasti, potem bo to dokaz, da ni tej oblasti na mirnem in finančnega urada spodobnem zastopanju ležeče, temveč da ona sama deluje na vznemirjenje davkoplačevalcev, in da je ona pokroviteljica uradnikov baže Ernesta Poterza, c. kr. davčnega kontrolorja. Pri tej priliki opozarjamo tudi gospoda glavarja našega okraja, da je tudi on kot še davčnih oblastij v okraju, primoran gledati na to, da se imenuje uradnik, kateri bode sposoben za izpraznjeno mesto pri davkarju v Šoštanju. Pričakuje, da se bode gosp. glavar kot znan politik na polju ohranitve ljubelega miru ne samo z enim obrazom soštanjiskim nemčurjem nasproti smehljaj, temuži da se bode tudi njegov drugi obraz nam nasproti smehljaj in našo željo upošteval. V spominu naj ima le prednika Ernesta Poterza, sedanjega davkarja Postraka, kateri je bil kot Slovenec znan in obče spoštovan, in naj ima pred očmi mnogo pisarij, katere je provzročila zadeva odšlega kontrolorja Ernesta Poterza, in trdit si smemo, da bode potem finančna direkcija po njegovem nasvetu, upoštevala tukajšnje razmere, imenovala za to mesto primerne uradnike.

Iz Moravč. Za Vegov spomenik so darovali: Stotn. Davorin Žun-

— Meni je rekel, da iz Reina toda Matija mi je pri kupici vina povedal, da sta bila na Dunaju. Zdaj bi bila najlepša prilika, da bi Rovana prišli in ga spravili na varen kraj in če želite —

— Ne, prijatelj, je dejal opat, to ne gre. Vojvodinja Virida bi mi tega nikdar ne odpustila. Ali nekaj drugega bi Vas prosil.

— Ukazujte, premilostni gospod opat, je z veliko ponižnostjo rekel grajski kaplan.

— Stopite k Rovanu in recite mu, da bi rad z njim govoril. Pričel je g v sobo moje sestre. Tam bodeva sama.

— Takoj grem, je odgovoril grajski kaplan in se odstranil iz dvorane. Kmalu za njim je šel tudi opat, a ni se še dolgo mudil v Margaretini sobi, ko je vstopil Andrej Rovani.

— Meni je rekel, da iz Reina toda Matija mi je pri kupici vina povedal, da sta bila na Dunaju. Zdaj bi bila najlepša prilika, da bi Rovana prišli in ga spravili na varen kraj in če želite —

— Ne, prijatelj, je dejal opat, to ne gre. Vojvodinja Virida bi mi tega nikdar ne odpustila. Ali nekaj drugega bi Vas prosil.

— Ukazujte, premilostni gospod opat, je z veliko ponižnostjo rekel grajski kaplan.

— Stopite k Rovanu in recite mu, da bi rad z njim govoril. Pričel je g v sobo moje sestre. Tam bodeva sama.

— Takoj grem, je odgovoril grajski kaplan in se odstranil iz dvorane. Kmalu za njim je šel tudi opat, a ni se še dolgo mudil v Margaretini sobi, ko je vstopil Andrej Rovani.

— Meni je rekel, da iz Reina toda Matija mi je pri kupici vina povedal, da sta bila na Dunaju. Zdaj bi bila najlepša prilika, da bi Rovana prišli in ga spravili na varen kraj in če želite —

kovič, Kromeriz, 5 K; Viš. št. zdr. dr. Gust. Sterger, Gradeo, 10 K; Po ročn. Alojzij Ogorelec, Josef, 10 K; Stotn. Al. red. Podboj, Gorica, 5 K; Stotn. Gust. Globočnik, Trst, 2 K; Fmlt. pl. Kinnart, Dunaj, 20 K; Stotn. Valentin Oblak, Hranice na Morav. 6 K; Stotn. Tasherna, Komorn, 2 K; Viš. živinozdr. Anton Setinec, Lvov, 5 K; Jakob Kavčič, Ljubljana, 10 K; Oberst Ernest pl. Schneller, Dunaj, 5 K; Voj. zal. oskrbnik Karl Gressel, Celovec, 5 K; Oberst Ant. pl. Susić, Celje, 10 K; Komis. adjunkt Franc Kuckmann, Pulj, 2 K; Podpolkov. Karl Ogrinc, Dunaj, 5 K; Uč. setnik Franc Masel, Olomuc, 20 K; Nadporoč. Ivan Dereani, Hall. (Tirol) 10 K; Morn. kapl. Ivan Ambroz, Pulj, 10 K; Morn. komis. adjunkt Ivan Golias, Dunaj, 2 K; Ritmojster Meden, Spljet, 2 K; Voj. kapl. Franc Ivanetič, Gorica, 5 K; Dr. Fran Detela, Rudolfovo 5 K; Neimenovan, Olomuc, 2 K; Morn. inženir Josip Ožimic, Ebing. 11 K 73 vin; Orož. nadporoč. Oskar Vidic, Zader, 2 K; Stotn. Jeuniker, Pančova, 5 K; Viš. št. zdr. dr. Starč, Reka, 4 K; Stotn. Franc Wilfan, Osek, 5 K; C. in kr. infant. polk št. 2, Praga, 20 K; C. in kr. div. topn. polk št. 4, Dunaj, 25 K; C. in kr. gorska bat. divizija, Trident, 10 K; Notar M. Pushnik, Vipava, 30 K; Karl grof Lanthieri 50 K; Poročn. Karl Vašura, Přemisl, 2 K; Stotn. pl. Gantar, Lvov, 10 K; Major Ivan Osana, Korneuburg, 6 K; Podpolk. Konešegh Inomost, 10 K; Voj. duhov. Franc Premru, Osek, 3 K; F. v. L., Pulj, 2 K; Fmlt. Karl Lovetto, Trident, 20 K; Kralj. deška družba znanosti, Praga, 100 K; Generalmaj. Karl pl. Manuš, Ljubljana, 10 K; Trgovec Edmund Kavčič, Ljubljana, 10 K; Nadporočn. Milan vitez pl. Bleiweis, Praga, 10 K; Morn. kapl. Ivan Koršič, Pulj, 5 K; Stotn. Andr. Piavec, Dunaj, 5 K; Domobr. evid. asist. Josip Fabjančič, Lesina, 4 K; Poročn. Kolšek, Polzele, 5 K. — Dobrohotna darila hvaležno sprejema »Odbor za Vegov spomenik« v Moravčah.

Obč. svet ljubljanski.

V Ljubljani, 3. nov. 1903.

Predsedoval je župan Ivan Hribar, ki je imenoval za overovalca zapisnika zadnje seje podžupana vitez dr. Bleiweisa in obč. svet. dr. G. Kreka; nadalje je prečital dopis deželne vlade, oziroma železniškega ministrstva, da se protestu obč. sveta ustreže ter se južni železnici odpre dovoljenje za razširjenje restavracijskih prostorov na ljubljanskem kolodvoru. Ako bi se bilo namreč to dovolilo južni železnici, ostalo bi bilo najbrže le pri tem razširjenju. Obenem je župan naznanil, da se store zopet potrebuje koraki za splošno razširjenje ljubljanskega kolodvora, kakor brž bo sklican državni zbor. Se je vzelo na znanje.

Izgredi nemških vojakov.

Nadalje je župan odgovarjal na interpelacijo obč. svet. dr. Trillerja v zadnji seji. Isti je namreč bil vprašal, ali je županu znano o opetovanih izgredih, oziroma insultacijah slovenskih meščanov po vojaki 27. polka, in kaj se hoče ukreniti. Župan je rekel, da more na podlagi dveh uradnih poročil konstatirati, da sta dne 5. oktobra t. l. res dva vojaka imenovanega polka dejansko napadla in psovala nekega slovenskega knjigovodjo »krainischer Hund«. Dotična vojaka so spustili v vojašnico skozi oficerjski oddelek, kjer je sicer vojakom strogo prepovedano vhajati, a prišli so iz vojašnice še drugi vojaki ter pomagali Slovenca psovati, ki se je prišel pritožiti. Da je pri teh vojaki psovka »krainischer Hund« prišla že nekoč v navado, kaže slučaj, ki se je pozneje pripetil na neki veselici v kazini, ko je neki narednik zopet tako psoval Slovence. Tega pa slovensko prebivalstvo noče prenašati. Polkovno poveljstvo je dognalo, da so bili izgredniki res vojaki, ki pa taje omenjeno psovko, temuži priznavajo neko drugo grdo besedo. Poveljstvo je izdalo najstrožje odredbe ter oddalo krivca vojnemu sodišču, magistrat pa je obenem prosilo, naj mu vsako psovkanje od strani vojaštva takoj naznani. Se je vzelo odobruje na znanje.

Novo sprejeti meščani Melhijor Zupan, Fran Jenko in Valentin Accetto so storili županu slovesno obljubo.

Poročilo o regulaciji mesta onkraj južne železnice ob cesti na Rožnik se je na prošnjo šišenske občine, ki želi neko posredovanje, odstavilo z dnevnega reda.

Obč. svet. dr. Krek je poročal o dopisu deželne vlade glede prispevanja mestne občine k stroškom za postavljenje Valvazorjevega spomenika. Stroški za temelj so proračunjeni na 7214 K 64 vin. Gospa Kočvarjeva je darovala v ta namen 100 K. Sklenilo se je prispevati 1000 K

z ozirom na to, da bo mestna občina itak morala skrbeti za vzdrževanje spomenika.

Prošnja društva »Dirkališče slovenskih biciklistov v Ljubljani«, za odpis najemščine, je postala brezpredmetna, ker je društvo med tem časom najemnino plačalo. (Poročevalec obč. svet. dr. Krek).

Isti poročevalec je še nadalje poročal o prošnji Ivane Grossmanove za podajanje milošine njenemu sinu. Se je dovolilo za prihodnja tri leta 100 K.

Prošnja »Društva za pospeševanje obdelavanja ljubljanskega barja«, da se mu prepuste brezplačno dohodki od pridelkov kmetijskega priskočevališča, se je pogojno odklonila. (Poročevalec obč. svet. dr. Stare).

Obč. svet. Senekovič je poročal o prošnji Andreja Gabrščaka v Gorici za prispevek in klišee k izdaji ilustriranega kašipota po Ljubljani. Se je dovolilo 200 K in mestni klišej.

Obč. svet. Žužek je poročal o prizivu Frana Zajca proti odredbi mestnega magistrata glede preuredbe in uporabe gospodarskega poslopja nadvorišče njegovo hiše na Privozu v stanovanjske namene. Ker Zajc ni bil prvotni lastnik hiše ter ni sam zakrivil podparcelacije se je izjemoma ugodilo njegovemu prizivu, obenem pa se je naročilo magistratu, da se v bodoče sporazumi z deželnim sodiščem, da take podparcelacije brez vednosti občinskega sveta prepreči.

Podžupan dr. vitez Bleiweis je poročal o delovanju prostovoljnega gasilnega društva in rešilne postaje v III. četrtletju 1903. Gasilno društvo je posredovalo pri štirih požarih, rešila postaja pa pri 122. nezgodah. Na obnem zboru so se sprejela nova pravila.

Isti poročevalec je poročal o računih za zdravila mestnim ubogim v letu 1902. Računi za zdravila in recepte znašajo 1887 K (1342 receptov), t. j. za 653 K manj kot leto poprej. Vsem tistim ljubljanskim zdravnikom, ki so brezplačno ordinirali, se je izrekla za njih požrtovalno delovanje zahvala.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. novembra.

— **Osebnosti.** Okrožni zdravnik v Velikih Laščah dr. Ivan Portik se je radi boleznii preselil v Gorico. — Stavbeni svetnik gosp. Jaroslav Peschke je imenovan za višjega stavbenega svetnika pri pošttem in brzojavnem ravnateljstvu v Trstu.

— **Glas iz naroda.** Občinski odbor cerkniški je v svoji seji z dne 31. oktobra 1903 enoglasno sklenil vpslati visokemu deželnemu zboru sledečo resolucijo: Občinski odbor obžaluje, da še vedno obstrukcija združuje vsako stvarno delovanje v visokem deželnem zboru ter smatra isto kot nevarno orožje, katero seka smrtne rane nam davkoplačevalcem. Občinski odbor želi odkritosrčno, da naj bode v deželnem zboru že enkrat konec ničvrednemu prepiru radi volilne pravice, katere mi davkoplačevalci prav nič ne potrebujemo ter naj se že prične z rednim delovanjem v visokem deželnem zboru. Naša občina potrebuje neobhodno naprave prepotrebne vodovoda, naprave ceste Begunje-Žilce, za kar se je vložila prošnja za podporo, a vse to sklepe združuje ta nesrečna obstrukcija, katere seje le nemir in prepir. Visoki deželni zbor blagovoli uvaževati resnične in nujne dejanske potrebe nas ubogih davkoplačevalcev ter opustiti pogubno obstrukcijo, katere trati le čas in denar, a koristi ne prinaša nikakršne. — Sledi 23 podpisov.

— **Sadovi obstrukcije.** Deželni odbor je sklenil, da se opuste daljša dela ob Mirni in da se dosejanemu podjetniku dovoli odslavljenje. Deželni odbor bode sicer pazil, da se ne zgodi kaka nesreča, če pa bode to dosegel, je vprašanje. Sicer pa zadeva odgovornost prismojeno obstrukcijo, ki so v prizorili prismojeni kmečki poslanci v deželni zbornici.

— **Grenki sad obstrukcije** morajo okusiti tudi katoliški salezijanci. Prosili so, da bi jim dežela plačevala ljudskega učitelja na njihovi zasebni šoli. Deželni odbor je moral prošnjo zavrniti, ker bi je mogel dovoliti deželni zbor. Ubogi Salezijanci! Koliko časa bode kne-

zškok še simpatiziral z zabito obstrukcijo dr. Šusteršičeve?

— **Iz seje deželnega šolskega sveta za Kranjsko.** Gosp. Leopold Armič, učitelj na II. mestni deški šoli v Ljubljani, je imenovan za nadučitelja na III. mestni deški šoli v Ljubljani. Začasni učitelj Josip Tavželj v Čemšeniku je stalno nameščen. Premesčena sta: Učitelj g. Ivan Cerar iz Sostrega na Črnuče in učiteljica gđ Marija Cepuderjeva s Studenca v Hrušico. — Na Savi pri Jesenicah se je dovolila ustanovitev trirazredne ljudske šole, v Juršici pa enorazredne šole. Nadalje se je sklenilo, razširiti šolo v Podzemlju v trirazrednico, v Trnju pa v dvorazrednico.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** V petek, dne 6. t. m. se ponovi včeraj sijajno uspeła in dovršeno uprizorjena Puccinijeva opera »Bohème«. — V nedeljo, dne 8. t. m. sta dve predstavi: Popoldne ob 3. žaloigra »Mlinar in njegova hči«, zvečer Parmova opereta »Ama con ke«. — Prihodnji teden pride prvič na oder izvirna igra »Legionarji«.

— **Slovensko gledališče.** Mascagni, Leoncavallo in Puccini so najznamenitejši zastopniki verizma v moderni italijanski glasbeni literaturi in zavzemajo kot taki izredno stališče v svetovni umetnosti. Veliki Massenet, skladatelj »Manone« in »Werterja«, je še pred nekaj leti izrekel sodbo, da gre palma prvenstva med temi tremi skladatelji Pucciniju, češ, da žrtvuje Mascagni in Leoncavallo vse efektu in se ne plašita niti muzikalnih surovosti, med tem ko nadkrijuje Puccini svoja tekmeča ne samo po formalni eleganci in umetniški rahločutnosti, nego tudi po originalnosti svojih muzikalnih misli, po pristnosti impulzov in vse premagajoči intenziteti v izražanju misli in čustev. Puccinijeva »Bohème« je danes svetovno znano in priznano delo. Leoncavallo se je lotil istega sujeta in tudi zložil opero istega imena, a dasi je ustvaril znamenito delo, se mu vendar ni posrečilo doseči Puccinijevega »Bohème« so pred nekaj leti uprizorili na dunajski dvorni operi in dunajski kritika je tedaj soglasno izrekla, da Puccinijeva »Bohème« daleč nadkrijuje Leoncavallovo. Sinoči smo videli Puccinijevo »Bohème« na slovenskem odru. Vsebinska libreta je znana. Pisatelj je iz prelepega Murgerjevega dela »La vie de Bohème« — iz katerega smo nekaj odlomkov svoj čas priobčili v podlistku »Slovenskega Naroda« — ustvaril igro polno dramatičnega življenja in poezije in Puccini je uglasbil to igro tako čudovito krasno, da je lahko podpirati sodbo nekega znanega kritika: Puccini se je s svojo »Bohème« povzpел do tako visoke umetniške stopnje, da je kako spopolnjenje sploh nemogoče. »Bohème« je slavno in nesmrtno delo svetovne muzikalne literature, polno prikipevajoče dramatiške moči in prelestne milobe in lepote, tako da se duša poslušalčeva kar koplje v čustvih, ki jih vzbuja ta glasba, da zdaj trepeče radosti in zdaj drhti bolesti. Blešči akordi in sladki tok melodij poln izrednih izrazov in značilnih zvez prevzamejo poslušalca tako, da komaj zasleduje muzik. detajle, glasb. slikovitost posameznih prizorov, fino izbrusene pointe in sveže boje energično in plem. instrumentacijo, množino novih motivov in povse originalno spajanje raznih instrumentov v interesantne efekte. Celotni utis te skladbe, polne plodovite invencije genialnega polleta in opojne toplote in nežnosti, je tako mogočen, da se ga ne more nihče ubraniti. »Bohème« je pravo razodetje velikega duha in naše operno osebo je se je dobro zavedalo, kako zvišjen je poklic, živitviti tako delo. Lotilo se je svoje težke naloge z resnobo in ljubeznijo in želo je priznanje, ki je daleč presegalo konvencionalne izraze zadovoljstva in pohvale. In to priznanje je bilo zasluženno. Kapelnik g. Benišek je opero vestno naštudiral in jo energično vodil, režiser g. Lier jo je spretno in z ukusom uprizoril, pevke in pevci pa so svoje vloge zmogovito izvedli, da je bila slast in pravi užitek, prisostvovati tej predstavi in ni nihče občutil, da je tu in tam treba še kaj izboljšati in izpopolniti. Le škoda, da je bil orkester sem in tja nekoliko prepovršen, oziroma da potrebuje nekaj boljših moči za tako težko nalogo, kakor jo je imel sinoči. Toliko pohvalneje pa se moramo izreči o pevskih naših močeh. Gosp. Skalova je pela partijo Mimi muzikalno brezmadežno in s pristnim občutkom in pristno umetniško zaveštno ter je v stopnjevanju

obsežne skale čustvenih nuans pokazala svoje posebne vrline in ambicije resne umetnice. Bila je ljubka in nežna v prvem dejanju, ko v ne kake sanjavi razvnetosti vskliče v nje- nam srečo ljubezen; prelepo je ka- rakterizirala sredo, veselost in lahto- živost v drugem in globoko svojo bole- st v tretjem dejanju. In njeno umiranje v zadnjem dejanju — este- tiško in vendar nad vse ganljivo. Izvedla je svojo ulogo v pevskem in igalskem oziru tako, da si kaj bo- ljega ne moremo želeli, in dokazala, da je izborna pridobitev za naše gledališče. Gospa Kalivodova je to pot prvič nastopila v večji operni partiji in priznati moramo, da nas je prijetno presenetila. Sicer spozna- vamo uho brž, da je še začetnica, a kar nam je podala včeraj opravičuje, da gojimo najlepše nade. Njen glas je jako prijeten in dobro izšolan, njeno petje kaže, da je muzikalno izobra- žena in da tudi čuti, kaj poje. Pa tudi igrala je prav hvalevredno in da je imela njena kometnost nekaj ljubeznivega deklislo-nedolžnega in malo pariškega na sebi, je dajalo njeni ulogi nekaj posebno presr- nega. Pesnika Rudolfa, Miminega ljubimca, je pel g. Orželski, ki je tej ulogi z zmagovitostjo svojega, lahko se vzpenjačnega, v vseh le- gah čistega in toplega glasu pripo- mogel do sijajne veljave. G. Oržel- ski je pred vsem lirik in najde v lir- ičnih partijah čudovito mehke, res v srce segajoče akcente. Uživil se je v svojo partijo tako, da je bila tudi njegova igra naravna in neprisljen- ja. Gospod Angeli je svojo ulogo iz- vedel z žarnim temperamentom in z bravuro, ki jo daje samo dolga umetniška izkušnja. Njegov sonorni glas, čigar efektno moduliranje priča o pevski izvežbanosti, je našel za služenje priznanje, kakor tudi nje- gova igra, ki svedoča da je inteli- genten igralec. Pohvalno moramo omeniti tudi gg. Stahmarja in Patocko. Gosp. Lier je zopet pokazal, kaj zna pravi igralec na- praviti tudi iz najmanjše uloge. En- semblji in zbori so bili vseskozi dobri in sploh je bila vsa predstava enotno zaokrožena tako, da je vzel nekate- rim, pri premijerah težkih del skoro neizogibnim pomankljivostim nad vse lepo in zm govito vspela.

Ljubljanski častniški zbor priredi jutri v četrtek »Hu- bertusjezo«, ki je v nedeljo vsled slabega vremena izostala. Meet pri cerkvi v Selu ob 1. uri 30 m., halali na vojaškem vežbališču ob 2. uri 30 m. popoldne. Gledalci se zbirajo ob dveh popoldne na vežbališču.

Slovensko trgovsko društvo „Merkur“ opozarja svoje člane, da odvtori jutri, v četrtek večerni tečaj za knjigovodstvo. Pri- četek točno ob 9. uri zvečer.

Na podkovski šoli bodo skušnje 30. in 31. decembra t. l. Pri- javiti se je treba do 15. decembra.

Poštne vesti. Poština asistentoma gg. Roderju v Ljub- ljanu in Radeyu v Gradcu se je do- volilo, da smeta svoji službi zame- njati.

Z Brezovice se nam piše: Naš »gospod« so odredili, da se mora vsakemu mrtvecu dati na pot »obol« v podobi goldinarja, a ne v usta, am- pak na krsto, s katere potem pobere ta srebrnik naš časti vredni g. župnik. Če tega navzoči sorodniki ne store prostovoljno, pride mežnar, ki jih opo- zori na to dolžnost do mrtveca. To se navadno zgodi na posvečenem kraju, ne da bi se oziralo na pieteto do mrt- vceca. Ali morete to utajiti, gospod Tone? Poskrbeli bi raje, da bi cerkov- nik izpolnjeval svoje dolžnosti in o pravem času zvonil, da bi ne bilo treba z mrliča na cesti čakati, kedaj se bode mežnarju zljubilo zvoniti. Da tudi Vi daste pogrebee čakati, dokler se ne napasete ter posvetujete s kuharico, koliko krole se bo streslo iz mrtveca, smo že navajeni, kakor Vi na kozarec rujnega. Želeli pa bi bilo, da opustite to svojo slabo navado, ker nas župlja- nov, kateri Vas redimo, je že minila potrpežljivost in ne bodemo trpeli več ta- kih neotesanosti. Zapomnite si to, g. župnik!

Iz Bohinja se nam piše: Med nekaterimi ljudmi se govori, da vera peša. Mogoče, da peša drugod, tukaj še vedno cvete. — Dokaz temu je tukajšnji gostilničar Ant. Skribe, obenem občinski tajnik ter pokorni sluga župana Stenderja. Mož se na vso moč trudi posnemati župana v surovosti in neomitanosti in je tudi veren častilec tukajšnjega gospoda župnika Pabra. Kaj čuda, da si je dovolil, vsakemu trgovcu pod kaznijo prepovedati med cerkvenim oprav- lom potom javne dražbe prodajati narejene obleke, katere je od nekega trgovca prekuil. — S tem ni samo kršil zakona, ampak tudi javno po- kazal, da se pod plaščem klerika- lizma dela kar hoče, ne oziraje se na javno moralo, ker drugače ne dobi

pivcev v svojo beznico, kakor s silo, zato ga že sploh imenujejo »Silabirte«.

Pevsko in tamburško društvo „Zvon“ v Trbovljah je na običnem zboru dne 31. m. m. izvolilo naslednji odbor: Predsednik Dragotin Berger, paznik v Trbovljah, njega namestnik Fran Dol- ničar, gostilničar v Trbovljah, tajnik Fran Feštajn, paznik v Trbovljah, njega namestnik Ivan Ule, trgovski pomočnik v Trbovljah, blagajnik Alojzij Božič, paznik v Trbovljah, njega namestnik Fran Volkar, paznik v Trbovljah, glasbo- in pevo- vodja Fran Pavlič, paznik v Trbovljah, njega namestnik Leopold Medvešek, paznik v Trbovljah, od- borniki gg.: Fran Dežman, Ko- želj, Zelenšek in Dolinšek, ar- hivar g. Dragotin Ule, strojevodja v Trbovljah.

Na električni cestni železnici bi se bila večer zvečer skoraj zopet pripetila večja nesreča. Mesar Anton Zrimšek iz Dravelj je pripeljal po Poljanski cesti po progi električne cestne železnice, ko je pri- vozil električni voz. Voznik električ- nega voza, Martin Orehek, je k sreči voz še pravočasno ustavil, da ni za- del v konja, ki je bil tik pred vozom.

Napad. Vpokojeni dragonski stražmojster Andrej Karuza, stanujoč v Landolu, občina Hrenovica pri Po- stojni, je bil dne 2. t. m. od več pi- janih fantov na cesti napaden in tako poškodovan, da so ga morali pripel- jati v deželno bolnico.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 14 Slovencev in 82 Hrvatov. — Iz Trsta se je pripeljalo včeraj 74 Grkov v Ljubljano, ki so tudi odpotovali v Ameriko.

Hrvaške vesti. Požar na Reki je uničil na lesnem trgu trdnice Gerard nad 80.000 dog v vred- nosti 50.000 K. — Dva tovarna vlaka sta skupaj trčila na po- staji Lič pri Reki. Trije vozovi so zelo poškodovani, štirje uslužbenci so lahko ranjeni. — Umrli je v Pulji v Ro- munske kapitan Ljudevit Martinič, rodem iz Bakra. — Tečaj za na- daljno znanstveno in pedago- gično izobraževanje učiteljs- tva so otvorili v Zagrebu. Tečaj vodi deželni šolski nadzornik za srednje šole Fr. Krema. — Hrvaško gle- dališče v Zagrebu je imelo pre- tečeni mesec pri 23. predstavah 14.618 kron 40 h kosmatega dohodka. — Javna ljudska skupščina se skliče 15. t. m. v Novo Gradiško za ves okraj, zahtevalo se bo: obramba hrvaškega državnega in narodnega prava, priklonjenje Dalmacije Hrvaški, popolna finančna in gospodarska samo- stalnost Hrvaške, splošna volilna pra- vica, svoboda tiska in shajanja, osebna svoboda, sodnijska neodvisnost in po- rota. — Na lovu se je obstreliil učitelj Schreiber v Jablancu.

Najnovejše novice. — Uporni veliki župan. Mestni ma- gistrat v Debrečinu je sklenil, da ne sprejema davkov. Ministrstvo je sklep razveljavilo. Magistrat je dal razveljav- ljenje ad acta. Ministrstvo je naročilo vel. županu, naj odvtavi magistrat in župana, česar pa veliki župan ni hotel storiti. — Bivša princesinja Lujiza je odpotovala pod imenom Kohary v Italijo. — Knez Oto Win- dischgrätz bo imenovan spomladni ritmofstrom pri 9. huzarskem polku ter se preseli v Sopron, a šele meseca junija, ker bo do tedaj njegova soproga, nadvojvodinja Elizabeta, rodila. — Ušel je bivši podravnatelj romunskih državnih dolgov Parizianu, ki je bil zaradi znanih ponarejanj rentnih tirov obsojen v 5letno ječo in na 300.000 frankov odškodnine. — Umrli je v Gorici bivši večletni predsednik trgo- vinske zbornice Righetti.

Trije novi madjarski svetniki. Papež Pij X. je nedavno izpolnil Madjarom vročo željo ter proglasil tri nove svetnike. To so: bivši ostrogonski kanonik Marko Körösy in jezuita Štefan Pon- gracz in Melhijor Grodeckzy. Vsi trije so umrli leta 1619 v Kosi- nicah kot mučeniki. Že leta 1628 je prosil tedanji primas Peter Paz- many tedanjega papeža Urbana VIII., naj jih proglasi svetnikom. Vatikan pa je dobil najbrže premalo »napitnine«, kajti proces se je vlekel 268 let, in toliko časa so morali je- zuiti-mučeniki čakati v predpeklu na odrešenje. Šele leta 1896 je primas Vášarhey zadevo znova v Vatikanu urgiral. In 16. junija 1903 je papež Lev XIII. proglasil imenovane mu- čenike svetnikom, toda dotično bula je izdal šele sedaj njegov naslednik. Precej potrpljenja je treba imeti bo- goljubni duši, da se uvrsti med svet- niki!

Sibirska železnica meri po najnovejših službenih podatkih 8328 km, a vsi stroški znašajo 1980 milijonov kron. Dolžina znaša od Petrograda do Vladivostoka 7718 km, od Petrograda do Port Arthurja pa 8062 km.

Potovanje pisateljev na državne stroške. Kaj takega se seveda ne godi v kulturni Avstriji ali Nemčiji, temuž v »gnili« Danski. Znana danska pisateljica Karin Mi- chaelis potuje s svojim možem, ki je tudi pisatelj, ravnokar po Nemčiji, od tam pa se podasta v Egipt. Tudi danski pesnik Skjoldborg se mudi v Berlinu, odkoder odpotuje v Ita- lijo. Vsi trije pa potujejo na državne stroške, da si razširijo obzorje ter si nabavijo novih snovij za literarno delovanje.

Stara devica — psovka. Trafikantinja Emiliji Streit na Du- naju je rekla gospa Peikert: »Ti stara devica! Streit je tožila in sod- nik je razsodil, da ta beseda, po- sebno naglašena, pomeni razžaljenje ter je Peikertovo obsodil v 20 K globe.

Čudna zbirka. V stanova- nju nedavno umrlega pisatelja Gu- stava pl. Moserja so našli nad 200 parov najrazličnejših čevljev. Tu so zastopane vse vrste obuval, naj- različnejših časov in mod. Tudi raz- trganih čevljev iz francoske ekspe- dicije ne Rusko ne manjka.

Književnost.

„Zvonček“. List s podo- bami za slovensko mladino. Vsebinska 11. zvezka: 1. Grobovi. Borisov. Pesem. 2. Roža in trn. E. Gangl. Pesem. 3. Noč in dan. E. Gangl. Pesem. 4. Polje in gozd. E. Gangl. Pesem. 5. Orglje in piščal. E. Gangl. Pesem. 6. K materi. Kompoljski. Povest. 7. Najlepši dnevi. Leon Pol- ijak. Povest s podobo. 8. Pastorka. Cvetko Slavin. Pesem. 9. Vrli bratec. Ivo Trošt. Povest. 10. Prav- lica o starem bedaku. Vojanov. Pravljica. 11. Spanček. Fran Žgur. Pesem. 12. Na poti. Simon Pal- ček. Pesem s podobo. 13. Iz čitanke grofa Leva Nikolajeviča Tolstega. Solovej. Povesti. 14. Ta krasota!... Fr. Golob. Basen s podobo. 15. Vra- bec in miš. Simon Palček. Povest. 16. Na bojišču. Cvetko Slavin. Pesem. Pouk in zabava. Novice z dvema podobama. Demant. L. O. Re- šitev računске šale in rešilci.

Druga zbirka učnih slik po podanih hospitacijah kr- škega in litijskega okraja. Izdal Ljudevit Stiasny. To je naslov 80 strani obsežni knjigi, kateri je namen, olajšati učiteljem pripravo za pouk. Knjiga obsega 21 sestavkov učiteljev in učiteljic iz imenovanih dveh okrajev. Cena 1 K, po pošti 1 K 10 v. dobiva se pri R. Šberju v Postojni.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celovec 4. novembra. Pri tukajšnjem sodišču je bila danes civilna razprava, pri kateri je sodnik priznal, da se na Koroškem postopa zoper slovenski jezik »na višjo odredbo« (über höhere Weisung). Dotični tajni jezi- kovni ukaz, kojega je signaliziral na odvetniškem shodu dr. Brejč, torej dejansko ekssi- stuje. Sedaj je jasno, zakaj dr. Koerber ne odgovori na brzojavno vprašanje in pri- tožbo slovenskega odvet- niškega shoda. Poslanci, pripravite puške in stopite odločno v boj! Nedovolite, da bi se tako teptale pra- vice našega jezika in da bi se koroški Slovenci poni- žali na stopnjo brezprav- nih helotov!

Dunaj 4. novem. »Fremden- blatt« javlja, da so neosnovane vse vesti, da odstopi avstrijski poslanik v Vatikanu grof Sze- cheny, ker ni mogel preprečiti imenovanja Mery del Vala pa- peževim državnim tajnikom.

Budimpešta 4. novembra. Da- našnji uradni list priobčuje cesar- jevo lastnoročno pismo, v katerem se cesar grofu Khuen-Hedervaryju v iskren- ih besedah zahvaljuje za njegovo požrtvovalno in ro- doljubno delovanje kot mi- nistrski predsednik in kot ban hrvatski in izražajo nado, da bo še v bodoče posvetil svoje moči cesarju in domo- vini. Ta pasus se v političnih kro- gih tolmači tako, da je Khuen designiran za skupnega fi- nancnega ministra in upra- vitelja Bosne in Hercego- vine, sedanji minister baron Bu-

rian pa pride za poslanika v London.

Budimpešta 4. nov. Vladna stranka je soglasno odobrila program, ki ga je razvil mini- strski predsednik Tisza v si- nočni seji tega kluba.

Budimpešta 4. nov. Pred klubovim lokalom neodvisne stranke so dijaki in delavci si- noči priredili velikansko demonstracijo. Izmed poslan- cev so govorili Kossuth, Ba- rabas, in Lengyel. Množica kakih 6000 ljudi je viharno demonstrirala proti Tiszi.

Budimpešta 4. nov. Vest, da bi bilo ministrstvo ukazalo od- staviti župana in magistrat mesta Debrečina, se dementuje.

Budimpešta 4. nov. Seja po- slanske zbornice je bila zelo burna. Podpredsednik Daniel je otvoril sejo in naznanil demisijo predsednika grofa Apponyija. Opozicija je burno ugovarjala in posl. Szederkeny je zahteval, da naj Apponyi svojo demisijo preklic. Duhovnik Hock je Ap- ponya pozviljal, da naj vztraja na svojem mestu, kakor je že 20 let doslej in naj se bojuje proti tujemu nasilstvu, ko se hočejo narodu, ne oropati, am- pak ukrasti pravice. V tem hipu je stopil Apponyi v zbornico, od opozicije hrupno pozdravljen. V svojem govoru je prosil zbor- nico, naj vzame njegovo de- misijo na znanje. Po kratkem odmoru je stopilo ministrstvo na čelu grof Tisza v zbornico. Opo- zicionarci so je obkolili in prišlo je do hrupnih prizorov. Tiszi se je klicalo: »Izdajalec, ven z izdajalcem domovine.« Ob burnem ugovoru neodvisne stranke je izjavil grof Tisza, da bo vladni program razvil najprvo v magnatski zbornici in šele potem v zbornici poslancev, kar je izzvalo med opozicijo silen vi- har. Govorili so posl. Hallo, Rakovszky in Kossuth Seja še traja.

Budimpešta 4. novembra. V dobropoučenih krogih se zatrjuje, da bo državni zbor v krat- kem razpuščen.

Rim 4. nov. Novo ministrstvo pod predsedstvom Giolittija je prevzelo vlado. Danes je imel novi ministrski svet prvo sejo, v ka- teri je razpravljalo o trgovinski po- godbi z Avstrijo.

Pariz 4. novembra. »Echo de Paris« poroča, da je tajnik mi- nistra grofa Lamsdorffa, Savinskiy, povedal njegovemu korespondentu, da se je doseglo popolno so- glasje med grofom Lamsdorf- om in francoskim ministrom zu- nanjih del, Delcasséjem glede vseh aktualnih političnih vprašanj, tako da se je tudi v Vzhodnji Aziji že v kratkem nadejati mirne poravnave vseh na- sprotilj.

Pariz 4. novembra. Z ozirom na zaupnico v parlamentu je mi- nistrski predsednik Combes opu- stil svoj sklep, da bi odst- pil od vlade.

Gospodarstvo.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu oktobru 1903 je 246 strank vložilo 88.749 K 94 h, 184 strank vzdignilo 42.908 K 50 h, 23 strankam se je izplačalo posojil 20.150 K, denarni promet 336.845 K 16 h.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu okto- bru 1903 je 297 strank vložilo 102.897 K 10 h, 258 strank vzdignilo 150.333 K 49 h, torej manj vložilo 47.436 K 39 h, 7 strank. se je izplačalo hipotečnih posojil 24.300 K, 21 men- ce se je eskomptovalo za 47.242 K, stanje vlog 2.362.368 K 63 h, denarni pro- met 575.353 K 72 h.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gosp. Franjo Jesih, Dunaj VI, Kaunitzgasse 3/13, 7 kron 6 vin. z besedilom: »Mal položil dar, domu na oltar«, vesela slovenska družba na Dunaju: Fran Agnola, Ivan Karlin, Fran Jesih in Jože Richter. — Živel!

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebivanja in vsem nasle- dom mnogega sedenja in napornega dušev- nega dela je uprav neobhodno potrebno do- mače zdravilo pristni »Moll-ov Seidlitz- prašek«, ker vpliva na prebavljenje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov pre- parat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 3 (10—15)

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
35 Dobiva se povsod. 705

Novo kovani 2211-15
dvajsetkronski zlati
se ne svetijo tako
kakor luč ideal-žarnic.
Ilustrovane cenike pošilja zastoj
in poštino prosto
podjetje za izdelovanje ideal-žarnic
HUGO POLLAK, Dunaj VI, Wallgasse 34.

Zdravilski
konjak
zajamčeno pristni
vinski destilat pod
stalnim kemiškim
nadzorstvom.
Destilerija
Camis & Stock
Trst-Barkovlje.
1/2 steklenica K 5.—, 1/4 ste-
klenica K 2.60. — Na prodaj v
boljših trgovinah.

Svetovnoznane
„Etoile“-mape
Nepokončljive! Nikaka peresna sestava!
Locnji so nevničljivi,
se ne dajo upogniti, ne obrniti.
Veliko boljše od Shannon-map.
Vkljub temu enaka cena.
Zunanja oblika in velikost odprine kakor
pri Shannon-mapah, zato nikako motenje
(2088) upeljanega sistema. b (12)
Zaloga: Josip Stern, Dunaj,
IV/1 Margarethenstrasse 44.
Specialna trgovina za popolno pisarniško opremo.
Cenik zastoj. — Dobiva se v vseh trgo-
vah s pisarniški potrebščinami.

Proti prahajem, juskinam
in izpadanju las
deluje najboljša priznana
Tanno-chinin tinktura
za lase
katera okrepeuje lasišče, odstra-
njuje luske in preprečuje izpa-
danje las.
1 steklenica z navodom t. l.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specialit-
tet, najfinejših parumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.

Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu (204—42)

Jako praktično na potovanju.
nepogrešljivo po kratki vporabi.
Preskušeno po zdravstvenih oblastvih.
Spricavalo Dunaj, 3. julija 1907.
Kalodont
neobhodno potrebna
zobna Crème.
Odlični higieniki potrjuje, da je skrbno
gojenje zob in ust za naše zdravje ne-
obhodno potrebno. Zlasti se s tem pre-
drijo razne žlezočne bolezni. Kot izpri-
čano sredstvo zato izkazuje se »Kalod-
ont«, ki spojuje antiseptični vpliv s
potrebni mehaničnim čiščenjem zob na
izvrsten način. III.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 31. oktobra: Alojzij Logaja, vozniški sin, 4 mes., Radeckega cesta št. 2, katar. — Stanko Zajec, frizerjev sin, 6 mes., Dunajska cesta št. 12. ošpice.
Dne 2. novembra: Marija Pič, ključarjeva vdova, 73 let, Sv. Petra cesta št. 38, mrtvoud.
V deželni bolnici:
Dne 27. oktobra: Marija Vidic, delavčeva hči, 14 mes.; Comotio cerebri.
Dne 28. oktobra: Ivan Lukan, ubožec, 74 let, ostarelost — Marija Trebežnik, delavčeva žena, 31 let, jetika.
Dne 29. oktobra: Martin Slivar, bajtar, 42 let, naduha. — Marija Gasperlin, 64 let, umirajoča pripeljana. — Ana Gole, kajžarjeva žena, 27 let, jetika.

Borzna poročila.

Ljubljanska

"Kreditna banka" v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 4. novembra 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Slago
100% majeva renta	100.45	100.65
100% srebrna renta	100.25	100.45
100% avstr. krona renta	100.40	100.60
100% zlat	119.90	120.10
100% ogrska krona	98.45	98.65
100% zlat	118.60	118.80
100% posojilo dežele Kranjske	99.25	100.25
100% posojilo mesta Spiljeta	100.00	100.00
100% pos. herc. žel. pos. 1902	100.15	101.15
100% boska dež. banka k. o.	99.70	100.20
100% z. o.	99.70	100.20
100% zast. pis. gal. d. hip. b.	101.10	102.10
100% pešt. kom. k. o. z.	105.75	106.75
100% pr.	101.00	102.00
100% zast. pis. Innerst. hr.	100.25	101.25
100% ogr. centr.	100.20	101.20
100% deželne hranilnice	100.00	101.00
100% zast. pis. ogr. hip. b.	100.20	101.20
100% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100.00	101.00
100% pos. herc. žel. pos. 1902	100.25	101.25
100% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99.30	100.30
100% dolenskih železnic	99.30	100.30
100% in. žel. kup. 1/1	302.25	304.25
100% av. pos. za žel. p. o.	100.50	101.50
Srečke		
Srečke od leta 1854	170.00	179.00
" " 1880/1	183.00	185.50
" " 1884	254.00	257.00
100% tiskar.	155.25	157.25
100% zemlj. kred. I. emisije	292.00	297.00
100% II.	285.00	290.00
100% ogrske hip. banke	261.00	266.00
100% srbske a. frs. 100	88.00	91.00
100% tarške	140.75	141.75
100% Basilijske	18.80	19.80
100% Kreditne	468.00	476.00
100% inomoške	82.00	86.00
100% Krakovske	78.00	82.00
100% Ljubljanske	70.00	74.50
100% Avstr. rud. križa	53.25	54.25
100% Ogr.	26.65	27.65
100% Budolfove	67.00	68.00
100% Salcburške	75.50	79.00
100% Dunajske kom.	498.00	510.00
Delnice		
100% Južne železnice	83.25	84.25
100% Državne železnice	671.75	672.75
100% Avstro-ogr. bančne del.	1616.00	1626.00
100% Avstr. kreditne banke	674.75	675.75
100% Ogrske	740.00	741.00
100% Živnostenske	261.50	263.50
100% Premogokop v Mostu (Brux)	702.00	710.00
100% Alpinske montan	385.50	386.50
100% Praške želez. ind. dr.	1810.00	1820.00
100% Rima-Murányi	484.00	485.00
100% Trboveljske prem. družbe	384.00	388.00
100% Avstr. orožne tovr. družbe	360.00	364.00
100% Češke sladkorne družbe	148.00	152.00
Valute		
100% C. kr. cekin	11.35	11.40
100% franki	19.06	19.08
100% marke	23.46	23.54
100% Sovereigns	23.93	24.03
100% Marko	117.17	117.37
100% Laški bankovci	95.35	95.65
100% Babilji	25.325	254.25
100% Dolarji	4.84	5.00

Žitne cene v Budimpešti.

dne 4. novembra 1903.

Termiz.		
Pšenica za oktober	za 50 kg K	7.79
Rž	"	6.67
Koruzi	"	5.35
Oves	"	5.57

Meteorologično poročilo.

Velika nad morjem 506.2. Srednji kračni tlak 786.0 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Večrovi	Nebo
3. 9. zv.	741.8	83	sl. jug	jasno	
7. 7. zj.	741.2	56	sl. svzhod	megla	
2. 2. pop.	740.4	120	sl. svzhod	del. oblak.	

Srednja večerajšnja temperatura: 10.1°, normala: 6.6°. Mokrina v 24 urah: 0.0 mm.

Svarilo!

Kreditne zavode in zasebnike resno svari, da ne dajo **Jan-kotu Mulaček** na najina imena ozir. najina podpisa nikakega posojila.

Ivan Arhar, želez. uradnik, Anton Kuder, sod. avskult., oba v Ljubljani. (2866)

V najem se išče

za februar 1904, eventualno tudi takoj v predmestju ali v okolici Ljubljane, če mogoče ob veliki cesti ali v bližini železniške postaje

mala hišica z vrtičkom

katera se eventualno tudi kupi. Prednost imajo hišice z dvema stanovanjema. Ponudbe pod "Penzionist" na upravnishvo "Slov. Naroda". (2817-3)

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s zmanjšujočimi se vplačili.

Vaak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

"SLAVIJA"
vzajemna zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši v Gospodskih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder pošljuje Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Zelo dobro idoča gostilna

v Istri, ležeča na križišču 5 glavnih cest, s 5 sobami za tuje, salonom in drugimi potrebnimi prostori, v zvezi z dobro obrestujočo se trgovino z žitom, uvoznimi in izvoznimi predmeti, se po ceni da v najem. Potrebna prometna glavica 6000 K. Vpraša naj se v upravnishvu "Sl. Naroda".

Kovač

dober delavec, vaje podkovstvu in kovanja voz se sprejme kot samostojen delavec oziroma se mu da kovačija na dobrem prostoru v najem. Sprejme se tudi

učenec

za kolarski obrt. — Ponudbe na Ivana Samsa, kolarka v Sodražici, Dolenjsko. (2865-1)

Najtopleje se priporoča že dobro znani zdravi in lečilni liker **Klauerjev**

Triglav

ki ga pristnega prodajajo nastopne trdke: (2836-2)

Viktor Cantoni, A. Lilleg, Ivan Jebačin, Jos. Murnik, Josip Jebačin, Ivan Perdan, M. Kastner, Karol Planinšek, Ant. Korbar, A. Šarabon, Josip Kordin, A. Stacul, Peter Lassnik, M. E. Supan, F. Terdina

in pa edini izdelovalec J. Klauer.

Zaloga špecerijskega blaga

iz konkurzne mase „Anton Pröckl“ v Ljubljani, na Sv. Jakoba trgu št. 6, v Bahovčevi hiši, sodno cenjena na 4416 K 31 vin.

je vsa skupaj na prodaj.

Ponudbe naj se pošiljajo do 15. novembra t. l. podpisanemu upravitelju konkurzne mase, ki daje tudi daljna pojasnila. (2835-3)

Komi in učenec

za trgovino z mešanim blagom se sprejmeta.

Ponudbe na J. Razboršek, Šmartno pri Litiji. (2868-1)

Garantirano dobro vino in žganje

podvrženo pregledu kemijske preskuševalne postaje na Dunaju, dobiva se pri 2596-14

bratih Giacconi & Co. Vis (Čissa) v Dalmaciji.

Prodajalna

z branjarjo in s špecerijskim blagom se odda v najem s 1. novembrom in sicer z vso potrebno opravo.

Kje, pove upravnishvo "Slovenskega Naroda". (2830-2)

Učiteljica

italijanskega jezika 2854-2

otvorila je 6 mesečni tečaj. — Kdor želi pouka v italijanščini naj se zgleda na Kongresnem trgu št. 3, II. nadstr.

Solicitator

izurjen v odvetniški in notarski pisarni, z izvršnimi spričevali, išče službe.

Naslov pove upravnishvo "Slov. Naroda". (2824-2)

Mlad

trgovski pomočnik

vojaščine prost, več slovenskega in nemškega jezika v špecerijski trgovini, želi takoj v službo stopiti.

Natančni naslov se izve v upravnishvu "Slov. Naroda". (2811-3)

Fotografični atelier

v kaki večji vasi ali v mestu se vzame v najem ali tudi kupi.

Ponudbe upravnishvu "Slov. Naroda" pod znakom "Atelier". 2853-2

V novozgrajeni hiši Sodnijske ulice št. 4 se odda

velika pisarna

za takoj ali za november-termin. (2012-14)

Več pri kamnoseku Vodniku.

Radi preselitve se prodaja Radni na spodnjem Kranjskem, 5 minut od žel. postaje Sevnica

posestvo

obstoječe iz dveh hiš z gostilno, 8 orolov gozda in njiv. — Postranski zaslužek na leto znese 1200—1400 K. Posebno pripravno je za penzioniste. Takoj se izplača polovica 8000 K, druga polovica 8000 K lahko na posestvu ostane.

Natančneje pogoje naznani

Avust Kolbesen načelnik želez. postaje na Ponikvi ob juž. železnici. (2850-2)

Hôtel na prodaj.

Zaradi bolezni prodaja se v Rudolfovem iz proste roke pod imenom "hôtel Paučič" znano posestvo, nahajajoče se v sredini vseh tukajšnjih c. kr. uradov, obstoječe iz 10. sob za prenočišče, kuhinje, shrambe, ene kleti pri rokah, treh kleti za vino in prsino, ene mesnice in treh sob za gostilno z vso pripravo, šest orolov vinarov z vso pripravo, enajst orolov gozda, 600 vedrov starega in novega vina domačega pridelka in 30 veder slivovke. Proda se tudi čisto nov omnibus za prevažanje ljudstva s kolodvora. Hiša je šele pred enim letom narejena in popravljena. Hišo, vinograde in gozd je plačati v desetletnih obrokih. — Natančneje podatke daje lastnik (2847-2)

Jakob Paučič v Rudolfovem h. št. 241.

Najnižje cene!

Založnik

c. kr.

Velika izbira!

državnih uradnikov.

Najnovejše došlo.

Baržuni

(žameti)

za bluže.

Cena od kron 1.50 višje.

Moderci

za dame,

najboljše kakovosti.

Varovalka modercev

(Mieder-Schützer)

v vsaki velikosti.

Elegantni modni klobuki

za

dame in deklice.

Žalni klobuki.

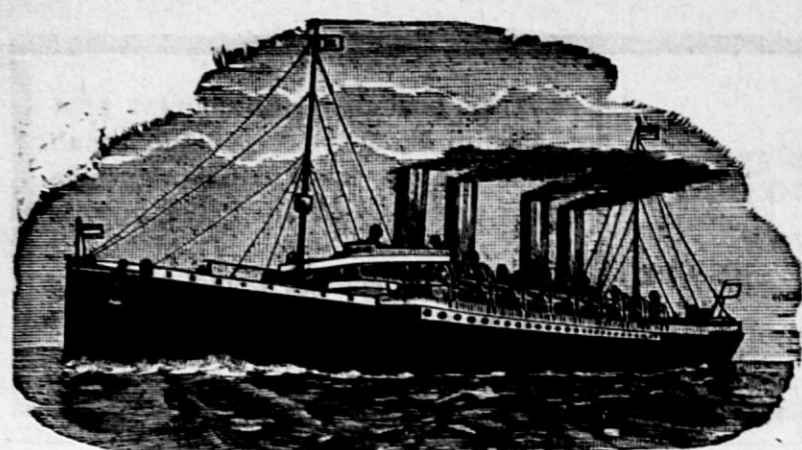
Sprejemajo se klobuki v popravila.

K. Recknagel

Trgovina z lepoticjem in nagrobnimi venci Ljubljana Mestni trg št. 24.

Ljubljana

Trgovina z damskimi klobuki Mestni trg št. 3.

Kdor hoče potovati
v Ameriko.
s cesarskimi in poštami
parobrodci, naj se obrne edino
le na trdko:
Kareš & Stocky
Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29.

Ta trdka se sporazumeva s potniki v njih materinskem jeziku, prevaža potnike z najboljšimi in najhitrejšimi parobrodci, pozna temeljito zakone o izseljevanju in zamore tedaj potnike dobro poučiti, kako se imajo med potjo vesti, da pridejo srečno v Ameriko. Naj tedaj vsakdo, ki se je namenil podati v Ameriko, piše prej trdko:

Kareš & Stocky, Bremen, Bahnhofstrasse Nr. 29
ta mu odgovori takoj točno in brezplačno. (2350-9)

Razpis.

Podpisano društvo sprejme s 1. januarjem 1904 v svojo službo
poslovodjo in pet dacarjev.

Varščine je položiti za poslovodjo 500 K, za dacarje pa po 200 K. Posamezne društvo tudi lahko varščine oprosti. Plače se določijo po dogovoru. Prošnje je vložiti **do 30. novembra 1903** na podpisano načelnštvo. Vsprejemno prednost imajo tisti prosilci, kateri so še sedaj v taki službi ali so pa že bili, in da se izkažejo z dobrimi spričevali.

Vzajemno zakupno društvo na užitnino za sodni okraj Rudolfovo dne 4. novembra 1903.

(2867-1) **Načelnštvo.**

Nekaj stanovanj

odda se za 1. februar leta 1904
v novi stavbi

„Národne Tiskarne“ v Knafovih ulicah.

Pojasnila daje **Jos. Lavrenčič**, upravni član v „Národni Tiskarni“ ali pa na Dunajski cesti 31 (pisarna mest. užit. zakupa).

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Invod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Smohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I. in II. razreda Trst-Monakovo.) — Proga v Novo mesto in v Kotevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (direktni vozovi I. in II. razreda Monakovo-Trst). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni vozovi I. in II. razr.), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Smohora, Celovca, Pontabla čez Selzthal iz Inomosta v Solnograd. — Proga iz Novega mesta in Kotevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kotevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih, samo oktobra. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Čas pri- in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani. (1719)

Najnovejše blago za damska oblačila

in modni barhenti se v vseh kakovostih
in največji izbiri prodajajo najceneje pri

J. GROBELNIK-U

Ljubljana

Pred Škofijo I. — Mestni trg 20.

Vzorci se na zahtevanje pošiljajo franco na vse strani. (2487-13)

Jožef Odar
mizar v Srednjivasi, Bohinj
sprejme takoj (2838-3)

pomočnika.

Izvrstna fina (11-252)

vina v buteljah

se dobé v trgovini

Edmund Kavčič
Ljubljana, Prešernove ulice.

Naznanilo.

Svojim cenjenim naročnikom najljubše naznanjam, da sem se z večerajšnjim dnevom ob „Novega sveta“ ob Marije Terezije cesti

proselil
v lastno hišo

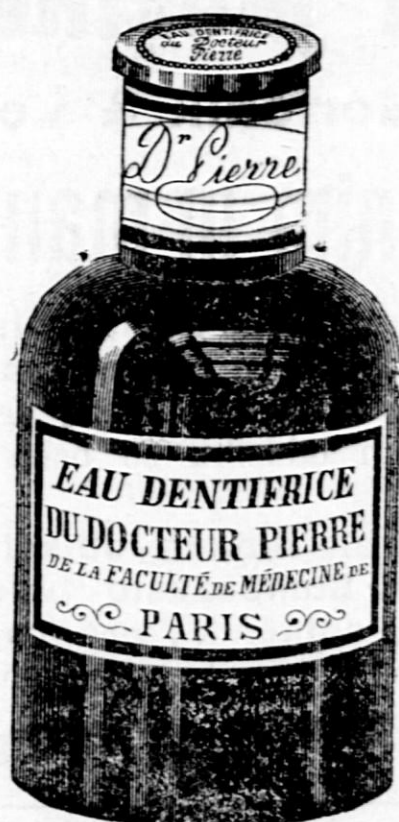
Rožna dolina, 150.

Zahvaljujoč se za dosedaj mi izkazano zaupanje, priporočam se še nadalje ter zagotavljam, da bodem vsa naročila izvršil točno, dobro in ceno.

Z odličnim spoštovanjem
Viktor Krajnc
(2861) čevljarji mojster.

GRAND PRIX

Parišká svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (2105-23)

Asti spumante

„kipeče vino“

veleslovce trdko

„L. Caudio & Co.“ v Vittoriji
priporoča najtopleje

Anton Stacul

trgovina s špacerijskim blagom
in delikatesami v Ljubljani.

Cena izvirne velike steklenice 250; pri nabavi 12 steklenic 5% popusta.

Tudi priporočam svojim p. n. cenj. odjemalcem in občinstvu svojo izborni in bogato zalogo raznovrstnih delikates, kakor tudi različnih tuzemskih in inozemskih mesnih izdelkov in klobas, konservirane ribe, meso in sadje.

Velika zaloga pristnih, najfinjših in najbolj slovečih vrst francoskega in tuzemskega šampanja, renskih, bordeauxskih, avstrijskih, ogrskih, italijanskih, španskih in grških vin. 2869-1
Pristni francoski in tuzemski konjak, najfinjšje vrste čaj, likerji itd.

Novo izboljšani gramofoni

(23) z zvočnim ločjem in varstveno skrinjico. (2138)

Najvišja spopolnitev! Zelo priljubljen pri družini in zasebnikih.

Gramofon-avtomat za gostilni-čarje.

Igra samo, če se denar vrže notri.

Prodaja na obroke! Velika zaloga najnovejših plošč.

Zamena starih plošč.

Rudolf Weber, urar
Ljubljana, Stari trg št. 16.

Naročila na zunanjo se izvršijo s povratno pošto.

Naročajte izborno

Ljubljansko delniško pivo

iz pivovaren
v Zalcu in Laškem trgu.

Naročila sprejema
Centralna pisarna v Ljubljani, Sodnijske ulice št. 4.

Razpis.

Pri zakupnem društvu za ložki okraj je začasno oddati

služba dacarja.

Plača po dogovoru.

Prosilci morajo biti večji slovenskega, deloma tudi nemškega jezika. Prošnje, opremljene s spričevalom o dosedanjem vedenju in s spričevali dosedanjih služb, je vložiti **do 20. t. m.** pri podpisnem društvu.

Zakupno društvo za okraj Lož
(2870-1) v Ložu, dne 1. novembra 1903.

Odvetnik

dr. Albin Kapus

si usoja naznanjati, da se nahaja njegova

odvetniška pisarna

v hiši gospoda J. Kneza na (2844-2)

Marije Terezije cesti št. 1.

(Pritličje; poprej uradni prostori „Kmetске posojilnice ljubljanske okolice.)

Razglas.

Mestna hranilnica ljubljanska razpisuje s tem

službo praktikanta

z letnim adjutom 1000 K.

Prošnje opremljene z dokazili o usposobljenosti za to službo ter z zdravniškim spričevalom vložiti je

do včetega 17. novembra t. l.

pri podpisnem ravnateljstvu.

V Ljubljani, dne 2. novembra 1903.

Ravnateljstvo mestne hranilnice ljubljanske.

Po ustanovitvi kranjske hranilnice

prvi v l. 1856 na Kranjskem ustanovljeni denarni zavod obrtnega pomožnega društva

registrovane zadrage z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 1/2 9. do 1/2 10. ure dopoldne in od 1/2 5. do 6. ure popoldne ter jih obrestuje po 4 1/2 %, izplačuje pa obresti brez odbitka rentnega davka, katerega društvo samo plačuje za vlagatelje.

Za varnost vlog jamči znatni rezervni zaklad, ki znaša 109.832 K in je lastno društveno premoženje.

Sedež društva:

Ljubljana, Židovske ulice št. 8, v I. nadstropju

(v lastni hiši). (2638-8)